

de Følger, som Forpagterne angive. Af disse Mænd har den ene, nemlig Statsraad Steenstrup, væsentlig udtalt sig i Overensstemmelse med Forpagterne, idet han finder, at de Foranstaltninger, som ere trufne, vare vel egnede til under de givne lokale Forhold at fremme Østersfiskeriet i Limfjorden. Han synes altsaa i alt Væsentligt at give Østersforpagterne Medhold, og hans Skjøn vilde derfor komme til at gaa ud paa, at Forpagterne havde fortrængt de 200,000 Kr., hvorpaa de gjøre Forbring. Hans Kollega, Professor Schjødt, med hvem han — i Parenthes sagt — ikke saa let bliver enig i videnskabelige Spørgsmaal, efter som disse to Herrer i 15 Aar have ligget i en hidsig Kamp om et fysiologisk Spørgsmaal, har heller ikke kunnet blive enig med ham om dette Spørgsmaal, men de have dog drevet det saa vidt, at de ere komne til at afgive en Fælleserklæring. Denne Erklæring gaar ud paa, at Statsraad Steenstrup gjentager, hvad han har sagt i sin tidligere Erklæring, nemlig at de Foranstaltninger, som ere trufne, ere egnede til at fremme Østersfiskeriet, og Professor Schjødt siger: „Jeg tror nu ikke paa, at menneskelig Indgriben i Naturforholdene har Noget at betyde; jeg tror ikke, at det staar i Menneskets Mægt at fremme eller hæmme Dyrelivets Udvikling, men“, tilføjer han, „dersom det er muligt, at Menneskets Indgriben har nogen Indflydelse, saa skal jeg indrømme at de Foranstaltninger, som ere trufne fra Østersforpagternes Side, ere vel skikkede til at fremme Østersfiskeriet.“ Altsaa i Et ere de to lærde Mænd dog bleve enige, nemlig deri, at, hvis der overhovedet kan være Tale om, at den Forudsætning, under hvilken Finantsministeren har kontraheret med Østersforpagterne, den Forudsætning nemlig, at de Foranstaltninger, som ere trufne eller maatte blive trufne, ere egnede til at fremme Østersavlen, vare netop disse Foranstaltninger, som bevislig ere trufne af Forpagterne, egnede dertil. Jeg vil spørge, mine Herrer, naar der foreligger et saadant Skjøn fra de mest sagkyndige Mænd her i Landet, om det saa ikke paa Domsstolene vil gjøre det Indtryk, at Østersforpagterne have gjort, hvad Staten har forlangt af dem som Betingelse for, at de skulde nyde Godt af Halvdelen af Østersafgiftens Forpagelse for de næste 5 Aar? Man vil paastaa, at det ikke var let at faae det bragt derhen, at der kunde afgives et saadant Skjøn, idet man nemlig kunde udsætte sig for, at Skjønsmændene kunde erklære sig inkompetente, og jeg sætter saaledes, for at tjene dem, der mene dette, at Øiesteret afgiver den Dom, som jeg anser som den rimeligste, at Østersforpagterne skulde have den Erstatning, som uwillige Mænd efter Skjøn vilde tilbele dem, saa vil man maasse indvende, at det ikke var muligt at faae Skjønsmænd i denne Sag; denne Indvending har imidlertid Intet at betyde af den Grund, at man ikke saa-

ledes kan slippe for at afgive sit Skjøn; man er nødt til at afgive det, ligesom man er nødt til at vidne. Det er nu rimeligt nok, at, naar disse to Skjønsmænd have afgivet deres Skjøn paa Forhaand, vilde de afgive det samme Skjøn efter Dommen; deres Skjøn vil falde ud paa samme Maade bagefter som forud. Det forekommer mig derfor, at der er en ikke ringe Fare for, at Statskassen under en eventuel Proces kan blive dømt til at betale hele Betsbet, nemlig 200,000 Kr., og er dette saa, og det tør jeg driste mig til at antage, indtil det Modsatte bliver bevist, er det her vor Sag, og senere den høitærede Finantsministers Sag at overveie, om man ikke staar sig bedst ved at udrede f. Ex. 50,000 Kr. Jeg veed ikke, om Forpagterne vil lade sig nøie dermed, det er mig aldeles ubekjendt; men det forekommer mig, at, naar Forpagterne række Haanden til Forlig, bør denne Haand, under de Omstændigheder, der foreligge, ikke afsjæs fra Statskassens Side. Et skal jeg endnu sige, og det er, at jeg tror, at den høitærede Finantsminister vil gjøre Ret i at spørge sine Sagkyndige til Raads, spørge Kammeradvokaten og navnlig spørge Justitsministeriet; thi man har jo en Erfaring for, at Finantsministeriet allerede een Gang i denne Sag har faaet Øiesteret imod sig, og det var jo ikke aldeles umuligt, at dette kunde ske en anden Gang. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Andragendet, ikke paa den Maade, som det erede Udvalg har anbefalet det, nemlig som en Billigheds- og en Noblessefag, men jeg skal anbefale det høie Thing at se paa Sagen som en Interesséfag.

Paulsen: Jeg har kun begjæret Ordet for en ganske kort Bemærkning, idet jeg ikke nærmere skal komme ind paa denne Østerssag, om hvilken jeg forøvrigt, hvad der maasse er overflødig, skal erklære, at det ikke er en Sag, som jeg paa nogen Maade har personligt Kjendskab til. Jeg ser imidlertid paa den med lidt andre Øine end vistnok en stor Del af de her Tilstedeværende, idet jeg ikke har nogen Tro paa, at, hvad der gjøres eller ikke gjøres for at fremme Østersavlen i Limfjorden, har Noget at betyde. Paa Steder, hvor der er Ebbe og Flod, kan den kunstige Østersavl trives, idet det er muligt at komme til Dyrene og undersøge deres Tilstand og derefter tage sine Forholdsregler; men paa Steder, hvor der er flere Tavne Vand, og hvor man ikke saa let kan komme ned til selve Vanterne, tør jeg næsten tro, at det er en Umulighed at hjælpe paa Dyrenes Formering, eller at den ialtfald vil være næsten ubelukkende afhængig af Naturforholdene. Ligesom man paa Landjorden det ene Aar kan have Sværme af Dødborver og andre Smaaafletter, saaledes kan der paa Havbunden i enkelte Aar have særlig gunstige Forhold for Østerserne og i andre Aar i høi Grad ugunstige Forhold for dem, uagtet der fra Menneskets Side til begge